

عنوان و نام پدیدآور : کتابشناسی توصیفی ادبیات تطبیقی در ایران / نویسندگان نعمت‌الله ایران‌زاده، محمد امامی.

مجتبیٰ، عبیدی،

مشکات نش: تهران: علم و دانش، ۱۳۹۳.

مشائات الهري : ٧٨٨ ص.

9VA-60-VIRF-FG-2: 5

وضع فهرست نویسی: قیفا

موضوع: ادب کا تطبیقی — کتاب شناسی

موضوع: بیات فارسی -- کتابشناسی

شناسه افزوده: ۱۳۶۴ -

شناسه افزوده: ۱۳۶۷ -

رده بندی کنگره : ۱۳۳ : ۹۰۰ : Z۶۵۱

رده بندی دیوید : ۰۱۶/۸۰۹ :

شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۹۳۹۳۱

تألیف • دکتر نعمت‌الله ایران‌زاده، مجتبی عابدی

ناشر • علم و دانش

طرح جلد • کیانوش سعادت مند

صفحه آرایي • علم و دانش، رضا اشتیاقی

نوبت چاپ • اول، ۱۳۹۳

لیتوگرافی / چاپ / صحافی * مصور / عطاء / زنوز

شمارگان * ۱۰۰۰ نسخه

قیمت • ۴۰۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان انقلاب، بین خیابان اردیبهشت و ۱۲ فروردین، ساختمان ۳۱۰، طبقه زیر همکف.

تلفن: ۶۶۴۱۵۴۵۹-۶۰ و ۰۹۱۲۳۵۸۷۶۰۵

teymori_۱۳۵۵@yahoo.com : ایمیل

سایت: www.elmo-danesh.ir

۷	 سرسخن
۱۰	 اهداف کتابشناسی:
۱۱	 تحلیل آماری کتابشناسی:
۱۳	 ضرورت کتابشناسی ادبیات تطبیقی در ایران:
۱۴	 بررسی و تحلیل مقاله‌های ادب تطبیقی در ایران:
۲۲	 بررسی مقاله از دیدگاه موضوعی:
۲۸	 بررسی توزیع انجمنی: سبک‌ها:
۳۶	 نتیجه‌گیری:
۳۷	 یادداشت‌ها:
۳۹	 منابع و مأخذ:
۴۱	 الف) مقاله‌ها:
۴۶۳	 ب) پایان‌نامه‌ها:
۶۶۷	 ج) کتاب‌ها:
۷۰۳	 نمایه موضوعی
۷۲۹	 نمایه نام نویسندگان
۷۴۳	 نمایه نام استادان راهنما
۷۴۵	 نمایه پژوهشگران ادب تطبیقی در ایران

به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین

سرسخن

رشد افزون مطالعات و پژوهش‌های تطبیقی ایجاب می‌کند تا پژوهشگران علاقه‌مند - به خصوص دانشجویان رشته ادبیات تطبیقی - با آثار و تحقیقات انجام شده در این زمینه بیشتر آشنا شوند؛ برای نیل بدین منظور، کتابشناسی توصیفی تدوین شد تا چشم‌انداز روشنی از سیر مطالعات تطبیقی در ایران فراهم آید. نگارندگان ارجمند باشد. کتابشناسی را در چارچوبی منظم و الگویی دقیق به سه بخش عمده تقسیم کردیم.

بخش اول: گزارش توصیفی مقاله‌ها

بخش دوم: گزارش توصیفی پایان‌نامه‌ها

بخش سوم: گزارش توصیفی کتاب‌ها

تدوین کتابشناسی توصیفی ادبیات تطبیقی به خصوص در سال‌های اخیر، امری آسان می‌نمود؛ ولی در حین پژوهش مشکلاتی خود را نشان داد: مشکل اول اینکه بسیاری از مقاله‌هایی که تا قبل از سال ۱۳۷۰ش نوشته شده بودند، فاقد چکیده و کلمات کلیدی بودند. برای برطرف کردن این مشکل، زمان زیادی صرف خواندن این مقاله‌ها و چکیده‌نویسی آنها شد. در متن کتاب، این چکیده‌ها و کلمات کلیدی را داخل دوقلاب [] قرار دادیم، تا مشخص شود که به متن افزوده شده‌اند. به دلیل وسواس و دقت نظری که در کار بود، تا مجله‌ای را از شماره اول تا آخر بررسی نمی‌کردیم، به سراغ مجله بعدی نمی‌رفتیم؛ اما در ادامه کار به محتوای چندین مجله دسترسی پیدا نکردیم؛ برای حل این مشکل به بسیاری از وب‌گاه‌ها و کتابخانه‌ها مراجعه کردیم و

یا از استادان و دانشجویان، آن‌ها را جویا شدیم و سرانجام با تلاش فراوان به بسیاری از آن‌ها دست یافتیم. برای شناسایی مقاله‌ها، غیر از کتابخانه‌های دانشگاه‌هایی و کتابخانه‌های معتبر، از منابع زیر بهره بردیم:

- فهرست مقالات فارسی به همت ایرج افشار

- پایگاه کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی (www.aqlibrary.org)

- پایگاه کتابخانه‌ها، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی ایران (www.ical.ir)

- مرکز منطقه‌ای اطلاعات رسانی علوم و فناوری (www.Ricest.ac.ir)

- پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران (www.irandoc.ac.ir)

- پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (www.isc.gov.ir)

- بانک اطلاعات علمی سیویلیزاسیون (www.sid.ir)

- بانک اطلاعات نشریات کشور (www.magiran.com)

- پایگاه مجلات تخصصی نور (www.noormags.com)

- فرهنگستان زبان و ادب فارسی (www.Persianacademy.ir)

- شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی (www.Persianlanguage.com)

- نمایه (www.iran-namaye.ir)

- مرکز دایرة المعارف بزرگ اسلامی (www.cgie.org.ir)

- خانه کتاب ایران (www.ketab.ir)

- کتابخانه مرکزی، مرکز اسناد و تأمین منابع علمی دانشگاه تهران (www.library.ut.ac.ir)

در بخش دوم جمع‌آوری پایان‌نامه‌های رشته ادبیات تطبیقی در ایران با چند مشکل همراه بود. مشکل اول دسترسی نداشتن به تمام پایان‌نامه‌های این رشته بود. برای برطرف کردن این مشکل تا حد امکان با مراجعه حضوری به کتابخانه‌ها و استفاده از مراجع دیگری همچون پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و جستجو در وب‌گاه‌های مرتبط اطلاعات لازم را به دست آوردیم. مشکل

بعدی انتخاب پایان‌نامه‌های ادبیات تطبیقی از میان حجم انبوه پایان‌نامه‌هایی بود که در زیر گروه ادبیات تطبیقی گنجانده شده بودند؛ با مطالعه و بررسی‌های لازم، مشخص شد که تعداد زیادی از این دست پایان‌نامه‌ها در حوزه ادبیات تطبیقی جای نمی‌گیرند. به دلیل آنکه این رشته گروه مستقلی نداشته است بسیاری از پایان‌نامه‌ها در گروه‌های دیگر علوم انسانی پراکنده شده‌اند که این امر خود را شناسایی را دشوار، و زمان پژوهش را دوچندان می‌کرد. از مشکلات عمده دیگر این بخش، نبود داشتن بسیاری از پایان‌نامه‌ها یا منطبق نبودن بسیاری از آن‌ها با اصول درست چکیده‌نویسی بود. در این کتابشناسی سعی شده است تا حد امکان تمام پایان‌نامه‌هایی که در موضوع ادبیات تطبیقی به کارش درآمده‌اند معرفی شوند ولی بی‌تردید تعداد پایان‌نامه‌های موجود در ایران بیش از آن است که در این کتابشناسی آمده است.

بخش سوم - شناسایی کتاب‌ها: مجموعه به کتابشناسی ملی، کتابخانه ملی، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، کتابخانه‌های دانشگاه‌های تهران، تربیت مدرس، علامه طباطبائی، فردوسی مشهد و دیگر کتابخانه‌های سطح کشور صورت گرفت. با استفاده از نامه‌های تلاش‌های انجام شده، به محتوای چندین کتاب دسترسی پیدا نکردیم. در این بخش علاوه بر گزارش توصیفی کتاب‌ها، چندین کلیدواژه موضوعی نیز برای هر کتاب در نظر گرفتیم تا مخاطبان آراشی به موضوعات اصلی و فرعی کتاب وقوف بیشتری یابند.

در اطلاعات کتابشناختی هر سه بخش تقریباً از الگوی یکسانی بهره بریم. این صورت:

۱-مقاله‌ها: نام خانوادگی، نام. «عنوان». نام نشریه، محل نشر، سال نشر، شماره مجله، دوره، سال انتشار، تعداد صفحات.

۲-پایان‌نامه‌ها: نام خانوادگی، نام. عنوان. مقطع تحصیلی، رشته، نام دانشکده، نام دانشگاه، نام استاد راهنما، سال نگارش، تعداد صفحات.

۳-کتاب‌ها: نام خانوادگی، نام. عنوان. محل نشر، نام ناشر، تعداد چاپ، سال چاپ، تعداد صفحات.

اطلاعات کتابشناختی در هر سه بخش به صورت توصیفی است؛ ولی در بخش پایان‌نامه‌ها علاوه بر توصیف، گزارش مختصری درباره شیوه کار و نتایج رساله نیز آمده است. شیوه املای فارسی همه چکیده‌ها و متن کتاب، بر مبنای دستور خط فرهنگستان زبان و ادب فارسی بوده است.

۱. اهداف کتابشناسی

بود کتابشناسی جامع در رشته نوپای ادبیات تطبیقی و بی اطلاعاتی برخی پژوهشگران از پژوهش‌ها، تحقیقات انجام گرفته پیشین، خواه ناخواه به پژوهش‌های مشابه منجر می‌شود. یکی از اهداف اصلی این پژوهش در معرفی کتاب‌ها، مقاله‌ها و پایان‌نامه‌ها، اطلاع از پژوهش‌های گذشتگان است؛ تا پژوهشگران با توجه به اطلاعات این کتابشناسی از چند و چون و احتمالاً از کاستی‌های پژوهش‌های پیشین آگاه شده و با خلاقیت و نوآوری به پژوهش تازه مبادرت ورزند. در جستار بررسی و تحلیل سیر مطالعات ادبیات تطبیقی در ایران، سیر پژوهش‌های تطبیقی از دهه سوم تا پایان سال ۱۳۹۰ هجری با آمار و نمودار در حوزة کتاب، مقاله و پایان‌نامه به دقت گزارش شده است.

از حسن توجه استادان گرامی دانشگاه علامه طباطبائی تهران آقایان دکتر سعید واعظ، دکتر شیرزاد طایفی، دکتر علی اکبر عطرفی و دکتر علیرضا منوچهریان تشکر می‌کنیم. از همکاری خانم‌ها مینا جوادی، یگانه رضایی، شیما امیدی، رضا اشتیافی و دکتر مدیر ارجمند و مهربان انتشارات علم و دانش جناب آقای محمد تیموری صادقانه سپاسگزاریم.

والله الحمد اولاً و آخراً

بهار ۱۳۹۳